

Nemndsvedtak i sak 2019/7

Klager: Dyrebeskyttelsen Norge
Konows gate 5
0192 Oslo

Innklaget: Myklebust Hvalprodukter
Nyvegen 3
6488 Myklebost

Saken gjelder

Krav om informasjon om produksjon og salg av kjøtt og spekk fra hvalfangst.

Saksgang og partenes anførsler

Dyrebeskyttelsen Norge sendte i september 2019 følgende henvendelse til Myklebust Hvalprodukter AS:

"Hvalnæringen har lang tradisjon i Norge. Transparente næringer og sporbarhet er viktige elementer i norsk matproduksjon. Tall fra Råfisklaget ligger åpent ute på nett, og gir et bilde av næringen. Eksporttall ligger også åpent tilgjengelig for alle. Når det kommer til produsentene, er det lite informasjon som er lett tilgjengelig.

Hovedmålet med denne henvendelsen er å kunne skaffe en oppdatert oversikt over norsk hvalnæring som blant annet kan si noe om hva som skjer med kjøtt og spekk. For å få til dette, trenger vi noen tall fra dere.

Etter miljøinformasjonslovens § 16 har enhver rett til miljøinformasjon fra virksomheter som er etablert i Norge om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Retten til miljøinformasjon gjelder også påvirkning på miljøet som følge av produksjon eller distribusjon av produkt utenfor Norges grenser. Fra private virksomheter har man krav på svar så raskt som mulig, og senest innen en måned.

1. *Hvor mye kjøtt/spekk ble prosessert og solgt fra dere i årene 2013-2018?*
2. *Hvor mye har ligget på fryselager disse årene? Hvor mye ligger på fryselager nå?*
3. *Hvor selges kjøttet/spekket?*
4. *Hva skjer med avskjær?*
5. *Brukes noe av kjøttet/spekket til dyrefôr? I så fall; til å fôre hvilke dyr?"*

Myklebust Hvalprodukter svarte i e-post 13.09.2019 at fangsten for disse årene får Dyrebeskyttelsen fra Norges Råfisklag og at dette er en kvote som er godkjent i IWC. Virksomheten svarte videre at de "tar vare på alt spekk og kjøtt selger vi til Japan alt som vi ikke produserer for Norge". Restråstoffet går til dyremat og kun til hundefor.

Dyrebeskyttelsen klaget til Klagenemnda for miljøinformasjon (mottatt av nemnda 18.10.2019) da de mente svaret fra Myklebust Hvalprodukter ikke var tilstrekkelig svar. Myklebust Hvalprodukter ble orientert om klagen i brev 5.11.2019 fra og gav tilsvaret i brev 23.11.2019. Dyrebeskyttelsen har i e-post 2.12.2019 opplyst at de mener det fortsatt ikke er gitt tilstrekkelig svar fra virksomheten.

Dyrebeskyttelsen har sendt likelydende krav til fem andre hvalkjøttprodusenter (KMI saker 2019/7-11). Nemnda har behandlet sakene i samme møte. I sak 2019/7 ble klage mot Ellingsen Seafood trukket på bakgrunn av at virksomheten har besvart spørsmålene.

Klagers anførsler

I klagen viser Dyrebeskyttelsen til at Norge er ett av tre land som fortsatt driver hvalfangst til tross for en global enighet om å slutte med hvalfangst i 1982. Det vises til at næringen er kontroversiell, og at det ikke er mulig å finne informasjonen som trengs for å kunne gjøre seg opp en mening om aktiviteten. Tall skjules og det fører til at viktige betraktninger ikke kommer opp i lyset.

Miljøinformasjonsloven skal blant annet sette innbyggerne i stand til å bidra til vern av miljøet, og til å påvirke offentlige og private beslutningstakere i miljøspørsmål. Når produsentene nekter å gi ut sine tall blir dette svært vanskelig. Hvalnæringen beskatter vår felles natur, derfor er åpenhet om næringen viktig. Formålsetikken omkring bruk av dyr i næring ser vi blir mer og mer relevant, nå sist brukt som hovedargument for å avvike pelsindustrien. I tillegg stadfester dyrevelferdsloven § 3 at dyr har egenverdi uavhengig av den nytteverdien de måtte ha for mennesker. Å vite hva kjøttet faktisk brukes til er derfor svært viktig, og helt essensielt for å kunne føre en opplyst debatt. Å kunne si noe om formålet med uttaket er forenelig med havressursloven, naturmangfoldloven, dyrevelferdsloven og matloven, samt en etikk vi kan gå god for, er umulig når vi ikke vet hvor mye kjøtt som går til hva. Så lenge hvalfangst er statlig subsidiert er det helt essensielt med innsyn i hva kjøttet brukes til, og det er skadelig for demokratiet at næringen ikke har åpenhet.

Dyrebeskyttelsen viser til at de ber produsentene om aggregerte størrelser og at de ikke er ute etter forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning for produsentene å hemmeligholde. Dette er overordnede tall som bør være åpent tilgjengelig for alle. Etter miljøinformasjonsloven § 16 første ledd har enhver rett til miljøinformasjon om virksomheter som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Det vises til lovens forarbeider som trekker frem opplysninger om påvirkning på det biologiske mangfold og forbruk av eller utnyttelse av naturressurser, både biologiske ressurser og andre naturressurser.

Produsentene plikter å ha kunnskap om forhold ved virksomheten herunder dens innsatsfaktorer og produkter som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Vågehvalen er en viktig del av økosystemene i havet og med de klimaendringene vi ser i dag, og med det store tapet av biologisk mangfold er informasjon om vår natur og våre arter viktigere enn noen gang. Havforskningsinstituttet melder om endring i utbredelse for blant annet vågehval, trolig som følge av klimaendringer. Men effektene på bestandene er ukjent. Vi vet altså ikke hvordan klimaet påvirker og kommer til å påvirke framover, men vi vet at det gjør det. Dermed trer naturmangfoldlovens føre-var-prinsipp inn, i tillegg til forvaltningsprinsippene i havressurslova § 7. Informasjon om produsentenes overordnede tall er i tillegg avgjørende for å kunne si noe om utnyttingen av ressursene faktisk er tilpasset markedet. Produsentenes tall er slik vi ser det viktig miljøinformasjon.

Å gi ut tall på hvor mye av kjøttet som går til eksempelvis dagligvare, HoReCa, sykehus/sykehjem, dyrefôr og hvor mye som gis bort og ligger på fryselerer utgjør ingen trussel for produsentene. Vi ser ingen gode grunner til å holde disse tallene skjult. Det vises til sak 2016/8 hvor nemnda ga medhold

til klager og la vekt på *"virksomhetens behov for å kunne hemmeligholde bestemte opplysninger må i slike tilfeller veies opp mot allmennhetenes interesse i opplysningene"*. Dyrebeskyttelsen mener at allmenhetens interesse i disse opplysningene er av en slik grad at det bør vektlegges tyngre enn produsentenes behov for hemmelighold. Produsentene har som følge av miljøinformasjonsloven § 16 plikt til å oppgi informasjon om overordnede tall i sin virksomhet.

Myklebust Hvalprodukter AS har ikke gitt oss konkrete tall som sier noe om hvor mye av kjøttet som går til hva. Dette er informasjon som vi ber om i klagen, og som vi mener bør være tilgjengelig. De velger også å ikke besvare spørsmål 1 og 2, noe vi mener de ikke har rett til. Åpenhet og tilgjengelig informasjon er viktig for å kunne ha demokratiske prosesser omkring næringen og å kunne gjøre seg viktige betraktninger om denne.

Innklagedes anførsler

Myklebust Hvalprodukter mener spørsmål 1 og 2 er av kommersiell/konkurransemessig karakter og vil derfor ikke besvare spørsmålet. På øvrige spørsmål har virksomheten svart:

"Vi tar var på alt spekk og kjøtt selger vi til Japan alt som vi ikke produsere for Norge. Restråstoffet går til Dyremat og kun til hundefor."

"Spørsmål 3: Vi selger kjøtt i Norge og Japan og alt spekk til Japan."

Spørsmål 4: Rest råstoffet det går til dyremat. Noe blir brukt til å produsere helseprodukter som hvalolje, protein og balenin."

Spørsmål 5: Det blir brukt til Dyremat ja, som råfor og blir blant annet også frysetørket til hunde mat."

Nemndas vurdering

Er informasjonen "miljøinformasjon" om forhold ved virksomheten som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 2 og § 16?

Det følger av miljøinformasjonsloven § 16 at enhver har rett til miljøinformasjon om forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktorer og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Krav om informasjon er rettet mot Myklebust Hvalprodukter som er en hvalkjøttprodusent og gjelder omfang av kjøtt og spekk som er prosessert og solgt, hvor mye som har ligget på fryselager de siste årene, hvor kjøttet og spekket selges, hva som skjer med avskjær og om noe brukes til dyrefôr.

Det fremgår av § 2 første ledd bokstav b) at faktiske opplysninger og vurderinger om faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet regnes som miljøinformasjon. Som faktorer som påvirker eller kan påvirke utviklingen i miljøtilstanden regnes i første rekke menneskelig aktivitet, blant annet *"faktorer som stoffer, energi, støy og stråling, aktiviteter og tiltak"*. Høsting av naturressurser omfattes av begrepet miljøinformasjon da omfang av høsting er en faktor som kan påvirke miljøet eller miljøtilstanden. Informasjon om hvalfangst anses derfor som miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven § 2 første ledd bokstav b).

For virksomheter som driver med produksjon og videresalg av hvalkjøtt, er kjøttet en innsatsfaktor i virksomheten. Etter § 16 gjelder retten til miljøinformasjon også for virksomhetens innsatsfaktorer.

Nemnda må vurdere om hvert enkelt av spørsmålene fra Dyrebeskyttelsen er å anse som miljøinformasjon, jf. miljøinformasjonsloven § 2.

Det må også vurderes om spørsmålene gjelder forhold som kan medføre en "ikke ubetydelig påvirkning" på miljøet, jf. miljøinformasjonsloven § 16.

I forarbeidene til miljøinformasjonsloven, Ot.prp.nr.116 (2001-2002) uttales det at "ikke ubetydelig" er noe mer enn ubetydelig skade, men mindre enn "vesentlig" miljøpåvirkning. Og videre: *"Hvor den eksakte grensen går i hvert enkelt tilfelle kan ikke uttømmende angis på forhånd. Mange av de miljøforhold som har mer enn ubetydelig påvirkning på miljøet, kan være gjenstand for regulering fra miljøvernmyndigheter eller andre myndigheters side, for eksempel gjennom konsesjon eller generelle regler i lov eller forskrift. Generelt kan man derfor si at de forhold som myndighetene har regulert av hensyn til miljøet eller utnyttelsen av naturressurser, normalt vil være forhold som er over grensen for det ubetydelige."*

Blant forhold som generelt er relevante å vurdere, nevner forarbeidene forurensning, produkter som brukes eller produseres i virksomheten, avfall, energiforbruk, arealbruk, transport, påvirkning på det biologiske mangfold og forbruk av eller utnyttelse av naturressurser, både biologiske ressurser og andre naturressurser.

Selve høstingen er regulert og uttaket av vågehval i Norge er begrenset til et bestemt antall individer. Totalkvoten av vågehval ble i 2018 satt til 1278 dyr. Det er videre egne regler for eksport av vågehval som følge av at arten er listet i Konvensjonen for internasjonal handel med truede dyre- og plantearter (CITES-konvensjonen).¹ Hvalfangst må anses som kontroversielt internasjonalt som følge av listingen.

Nemnda mener at informasjon knyttet til hva som skjer videre med denne ressursen etter høsting, hvordan den utnyttes osv., i utgangspunktet må anses som miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Det vil samtidig være en grense for hva slags informasjon knyttet til utnyttelsen av ressursene som vil være slik miljøinformasjon. Nemnda går derfor over til å vurdere mer konkret om hvert enkelt spørsmål som er stilt er å anse som miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Spørsmål 1 Hvor mye kjøtt/spekk ble prosessert og solgt fra dere i årene 2013-2018?

Nemndas flertall (*Oftedal, Nyrud, Vestrum og Esmark*) mener at mengde kjøtt og spekk som prosesseres og selges har klar sammenheng med omfanget av hval som høstes, og dermed er et spørsmål om ressursutnyttelse. Flertallet mener at spørsmål om hvordan ressursen utnyttes, hva den brukes til og eventuelt om deler av den kastes som avfall, er å anse som miljøinformasjon. Nemndas flertall har derfor kommet til at spørsmålet om hvor mye kjøtt og spekk som er prosessert og solgt i årene 2013 -2018 er miljøinformasjon som produsenten plikter å ha kunnskap om etter miljøinformasjonsloven § 9 og derfor også plikter å utlevere på forespørsel, jf. § 16. I tråd med utgangspunktet over, anser nemndas flertall at dette gjelder miljøinformasjon som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Medlemmene Pihlstrøm og Holth har kommet til samme konklusjon som flertallet, men med en noe annen begrunnelse: Når bedriften prosesserer og selger et råstoff som har miljøpåvirkning, vil

¹ <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2001-06-29-799?q=vågehval>

opplysninger om omsetningens størrelse kunne være miljøinformasjon. Opplysninger om prosessert og omsatt volum kan både si noe om hvordan ressursen utnyttes og bedriftens potensial for å generere avfall mv.

Mindretallet (*Nordli*) mener at all type produksjon har en miljøpåvirkning gjennom ressursene som benyttes, og utslippene som måtte følge av produksjonen. Det betyr at alle ledd i produksjonen har sin miljøpåvirkning. Standardkravene til gjennomføring av miljøregnskap er at det skal baseres på livsløpsanalyser (LCA) (ISO 14040 ++). All informasjon knyttet til vareflyt og produksjon anses derfor å kunne være miljøinformasjon. Det er også slik at miljøinformasjonsloven gir enhver rett til å be om slik informasjon - også de som måtte være konkurrenter til bedrifter de etterspør informasjon fra. Dersom salg av varer anses som miljøinformasjon, må dette da gjelde for alle råvarer og ferdigvarer på lager for kjøp og salg. Det blir i denne forespørselen ikke etterspurt miljøegenskaper ved varen (hvalkjøttet), kun mengde prosessert og solgt i ett gitt tidsrom. Dette kan derfor vanskelig anses som spesifikke opplysninger om miljøet, og heller ikke en faktor som innebærer en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. I henhold til miljøinformasjonsloven, jf. §§ 2 og 16, første ledd er en da ikke innenfor det en kan kreve innsyn i. De forutsetninger som ligger i fastsettelsen av kvoter for hvalfangst vil være miljøinformasjon, og ikke når produktet er blitt kjøpt via et salgslag og skal distribueres videre ut i et marked.

Spørsmål 2 Hvor mye har ligget på fryseler disse årene? Hvor mye ligger på fryseler nå?

Spørsmålet om hvor mye som har ligget på fryseler og ligger på fryseler nå, er spørsmål om virksomhetenes varelager, og vil være økonomisk informasjon. Informasjon om mengde kjøtt og spekk på varelager vil også gi informasjon om hvor mye av det som er produsert som ikke er solgt videre. Eventuelle store mengder kjøtt og spekk på varelager kan gi indikasjoner på om det er kjøtt og spekk som må kastes og om produksjon er større enn det som markedet etterspør, dvs. om det høstes mer hvalkjøtt enn det som markedet etterspør. Årsaken til at kjøtt og spekk ligger på varelager kan imidlertid også ha andre årsaker, som f.eks. pris eller andre forhold.

Nemndas flertall (*Oftedal, Nyrud, Vestrum, Esmark, Pihlstrøm og Holth*) mener at informasjon om mengde kjøtt og spekk som i en konkret periode har ligget på varelager i dette tilfellet har en tilstrekkelig nær sammenheng med ressursutnyttelsen av vågehval, og er derfor miljøinformasjon som kan ha en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet. Informasjonsplikten vil være oppfylt dersom opplysninger oppgis i aggregert (sammenstilt) form og innhold, hvilket nemndas flertall oppfatter er det informasjonskravet gjelder.

Mindretallet (*Nordli*) mener at opplysninger om varer som ligger på lager uten at det etterspørres miljøegenskaper ved selve varen ikke kan anses som opplysninger om miljøet, og heller ikke en faktor som innebærer en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Spørsmål 3 Hvor selges kjøttet/spekket?

Nemnda har behandlet klagen på alle hvalkjøttprodusentene i samme møte og ser at spørsmålet kan tolkes på flere måter. Enkelte av virksomhetene har svart på spørsmålet ved å oppgi til hvilke land kjøtt og spekk selges. Klager har i dialog med enkelte av virksomhetene og ovenfor nemnda gitt uttrykk for at de ønsker svar på hvor mye av kjøttet som går til eksempelvis dagligvare, HoReCa², sykehus/sykehjem og dyrefôr.

² Hotell, restaurant og catering.

Nemndas flertall (*Oftedal, Nyrud, Vestrum og Esmark*) mener at informasjon om hvor kjøttet og spekket selges/distribueres også er et spørsmål om ressursutnyttelse og hvilke deler av markedet som etterspør og kjøper hvalkjøtt. Nemndas flertall anser at dette, på samme måte som spørsmål 1, må anses som miljøinformasjon som produsenten plikter å ha kunnskap om og derav utlevere, jf. miljøinformasjonsloven § 9 og § 16. Flertallet mener det også er miljøinformasjon om salget skjer i Norge eller utlandet da dette har betydning for mengde utslipp ved transport av varene. I tillegg mener nemndas flertall det har betydning i det store bildet av hvem som forbruker ressursen og hvor markedet er nasjonalt, ved at dette besvares på aggregert (sammenstilt) nivå. I tillegg er dette relevant ettersom det er egne regler for eksport av vågehval.

Nemndas mindretall (*Pihlstrøm, Holth og Nordli*) mener at salgssted (innland/utland) kan ha en betydning på mengde utslipp ved transport av varen, men at ressursutnyttelse av hvalkjøtt ikke er knyttet til om det blir spist av folk på sykehjem, sykehus eller solgt via HoReCa markedet. Allmenhetens behov og informasjonsplikten er oppfylt med aggregerte (sammenslåtte) tall knyttet til hva som går til humant konsum og hva som går til dyrefôr.

Spørsmål 4 Hva skjer med avskjær? 5. Brukes noe av kjøttet/spekket til dyrefôr? I så fall; til å føre hvilke dyr?

Nemndas flertall (*Oftedal, Nyrud, Vestrum og Esmark*) legger til grunn at informasjon om avskjær vil gi svar på om hele ressursen brukes eller om det er deler som går til avfall. Spørsmålet om deler av kjøttet og spekket brukes til dyrefôr er også et spørsmål om ressursutnyttelse og har nær sammenheng med spørsmål 3, og at dette også gjelder hvilken dyreart eller annen type produksjon avskjæret går til. Nemndas flertall legger derfor til grunn at dette også er å anse som miljøinformasjon som kan ha en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.

Nemndas mindretall (*Pihlstrøm, Holth og Nordli*) mener at mengde avskjær som blir avfall er miljøinformasjon. Det er derimot ikke nødvendig for å oppfylle informasjonsplikten å spesifisere hvor mye av avskjæret som går til hvilken dyreart eller annen type produksjon.

Gjelder informasjonskravet i spørsmål 1 og 2 forretningssensitiv informasjon som kan unntas fra informasjonsplikten, jf. miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c?

Miljøinformasjonsloven § 17 (1) bokstav c fastslår at et krav om miljøinformasjon kan avslås dersom det gjelder drifts- eller forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde av hensyn til den som opplysninger angår. Bestemmelsen har samme virkeområde som forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2 om taushetsplikt for forretningshemmeligheter. Kjerneområdet for taushetsplikten er informasjon om produksjonsmetoder, nye produkter som er under utvikling og lignende som konkurrenter kan bruke på tilsvarende måte i egen virksomhet.

Forarbeidene til miljøinformasjonsloven legger til grunn at det er først og fremst i de tilfellene der miljøinformasjonen vil avdekke sammensetningsopplysninger, produksjonsmetoder og lignende som ikke allerede er kjent, at taushetsplikten vil gjøre seg gjeldende. Og videre: *"Det stilles her krav både til opplysningenes art (drifts- eller forretningsforhold) og den eventuelle virkningen av at opplysningene gis ut (konkurransemessig betydning). En rekke forskjellige opplysninger vil regnes som drifts- eller forretningsforhold. Den sentrale begrensningen i taushetsplikten ligger i at det må ha "konkurransemessig betydning" for virksomheten at opplysningene hemmeligholdes. Dette innebærer*

*at offentlighet omkring opplysningene må kunne føre til økonomisk tap eller redusert gevinst for virksomheten, enten direkte eller ved at konkurrenter utnytter opplysningene."*³

Myklebust Hvalprodukter har ikke gitt noen begrunnelse for kravet om hemmelighold. Klagenemnda har i tidligere praksis lagt til grunn at en påstand om å avslå et krav med hjemmel i § 17 første ledd bokstav c må være grunnlagt, og at behovet må være godtgjort av den som krever hemmelighold, jf. bl.a. nemndas vedtak i sak KMI 2017/4. Dette følger også av rettspraksis (Rt. 2010 s. 385).

Nemnda vurderer først om spørsmål 1, *Hvor mye kjøtt/spekk ble prosessert og solgt fra dere i årene 2013-2018*, gjelder forretningssensitiv informasjon som kan unntas fra informasjonsplikten.

Nemndas flertall (*Oftedal, Nyrud, Vestrum, Esmark, Pihlstrøm og Holth*) viser til at tallene som etterspørres er overordnede og aggregerte (sammenslåtte) opplysninger om hvor mye kjøtt og spekk som er produsert og solgt ved bedriften i årene 2013 – 2018. Det er i dette tilfellet ikke tale om detaljerte opplysninger om omsetning og markedskanaler som kan være konkurransesensitivt. Disse historiske tallene mener flertallet ikke overskrider grensen for konkurransesensitivitet og at dette derfor ligger innenfor bedriftens opplysningsplikt etter miljøinformasjonsloven § 16. Flertallet kan heller ikke se at etterspurt informasjon kan benyttes av konkurrentene i markedet på en måte som er til skade for den aktuelle virksomheten. Flere andre hvalkjøttprodusenter har svart på spørsmålene, noe som ytterligere taler for at etterspurt miljøinformasjon ikke er forretningssensitiv. Virksomheten har, som nevnt, heller ikke begrunnet kravet om hemmelighold.

Mindretallet (*Nordli*) finner at tallene som etterspørres er konkurransesensitiv informasjon.

Når det gjelder spørsmål 2, *hvor mye som har ligget på fryseler disse årene, og hvor mye som ligger på fryseler nå*, viser nemnda til tidligere uttalelser i sak 2007/5 og 2016/8. I sak 2007/5 behandlet nemnda spørsmålet om produkter i tropisk trevirke på lager fra tidligere år er forretningssensitiv informasjon. Nemnda kom i denne saken til at informasjon om hva som nå ligger på lager er forretningssensitiv informasjon som klager ikke har rett på, jf. miljøinformasjonsloven § 17 første ledd bokstav c. I sak 2016/8 var det stilt spørsmål om månedlige biomassetall i 2014, 2015 og 2016 i et oppdrettsanlegg. Nemnda uttalte i denne saken følgende:

"Biomassen er oppdrettsvirksomhetenes varelager. Informasjon om varelager vil etter nemndas syn normalt utgjøre forretningsforhold som det vil være av konkurransemessig betydning å hemmeligholde, jf. mil. § 17 bokstav c. Dette er også lagt til grunn i tidligere nemndspraksis, se blant annet 2007/5 [KMI-2007-5] Albert Bøe. Nemnda bemerker at dette bare er et utgangspunkt og at det kan tenkes tilfeller der opplysninger om varelager ikke utgjør konkurransesensitiv informasjon. Det må bero på en konkret vurdering av i hvilken grad hensynene som taler for hemmelighold gjør seg gjeldende, holdt opp mot hensynene som taler for at allmennheten skal få tilgang til opplysningene."

I sak 2016/8 kom nemndas flertall til at de vanskelig kunne se hvordan offentliggjøring av månedlige biomassetall kunne skade Nordlaks konkurranseevne. Flertallet viste til at formålet med miljøinformasjonsloven og at hvor mye fisk oppdretterne skal få lov til å ha i merdene til enhver tid, er et spørsmål som både allmennheten og myndighetene er opptatt av. Biomassetallene vil for eksempel kunne brukes til å undersøke mulige sammenhenger mellom mengde fisk og uønskede hendelser som sykdomsutbrudd, som igjen kan benyttes til å påvirke myndighetenes kravstilling og oppfølging av

³ Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) om miljøinformasjonsloven s. 160

bransjen. Etter en konkret avveining fant flertallet at hensynet til offentliggjøring må veie tyngst i vurderingen etter mil. § 17 bokstav c jf. fvl. § 13 første ledd nr. 2.

Nemnda legger til grunn at spørsmålet om informasjon om varelager er forretningssensitiv informasjon som kan utnyttes av konkurrenter, må vurderes konkret i det enkelte tilfellet. Spørsmålet som er stilt i denne saken er hvor mye kjøtt som har ligget på fryseler i en konkret periode, og hvor mye som ligger på fryseler nå.

Nemndas flertall (*Oftedal, Nyrud, Vestrum og Esmark*) har vanskelig for å se at historisk informasjon om varelager kan utnyttes av virksomhetens konkurrenter. Det taler også for utlevering at informasjon om kjøttet blir liggende på varelager over lang tid kan si noe om ressursutnyttelsen og om kjøttet fra hvalfangsten blir brukt. Flertallet mener imidlertid at hva som i dag ligger på varelager kan stille seg i en annen situasjon. Informasjon om den enkeltes virksomhets varelager kan i større grad utnyttes av konkurrerende virksomheter. Nemndas flertall mener at opplysninger om virksomheten har et fryseler er informasjon som ikke har behov for hemmelighold. Etter en konkret avveining finner flertallet at hensynet til offentliggjøring også må veie tyngst i vurderingen av opplysninger om dagens fryseler. Andre aktører på markedet har gitt ut denne informasjonen allerede på forespørsel, og klager har understreket at svaret kan angis på aggregert (sammenslått) nivå. Slik saken er opplyst, er behovet for hemmelighold ikke tilstrekkelig godtgjort fra innklagedes side.

Nemndas flertall kan heller ikke se at noen av de andre unntaksbestemmelsene i miljøinformasjonsloven kommer til anvendelse. Myklebust Hvalprodukter har da plikt til å gi svar på de spørsmålene som er stilt, jf. miljøinformasjonsloven § 16.

Pihlstrøm og Holth mener den aggregerte informasjonen som det er knyttet informasjonsplikt til, jf. disses syn på de enkelte spørsmål, etter en samlet vurdering ikke er konkurransesensitiv informasjon. Disse medlemmene vurderer ikke om øvrige forhold flertallet har tatt opp, er konkurransesensitiv informasjon.

Mindretallet (*Nordli*) mener spørsmål om varelager er økonomisk informasjon. Det er ingen kriterier for hvem som kan etterspørre data. Det betyr at en konkurrent som selger i samme marked vil kunne etterspørre informasjon om hva som ligger på lager og utnytte dette til sin fordel. Mindretallet (*Nordli*) mener derfor at opplysninger om hvor mye kjøtt og spekk som ligger på lager i nåtid er konkurransesensitivt og underlagt taushetsplikt etter mil. § 17 første ledd bokstav c. Historiske data er mindre sensitive, men detaljerte data langs flere ledd i produksjonskjeden vil kunne være konkurransesensitive.

Myklebust Hvalprodukter har svart på spørsmål 3, 4 og 5. Nemnda har i sakene 2019/7, 2019/10 og 2019/12 vurdert om denne informasjonen gjelder forretningssensitiv informasjon. Flertallet i disse sakene mente at også spørsmål om hvor kjøtt og spekk selges, hva som skjer med avskjær og om noe av kjøttet og spekket brukes til dyrefôr, ikke er opplysninger som kan benyttes av konkurrentene i markedet på en måte som er til skade for virksomheten og at dette er informasjon virksomhetene plikter å svare på.

Har virksomheten svart fyllestgjørende på spørsmål 3, 4 og 5?

Miljøinformasjonen skal være dekkende og forståelig i forhold til det informasjonsbehovet kravet gir uttrykk for, jf. miljøinformasjonsloven § 18 (2).

Virksomheten har på spørsmål 3 om hvor kjøttet/spekket selges svart at de selger alt kjøtt i Norge og Japan og alt spekk til Japan.

Dyrebeskyttelsen opplyste i informasjonskravet at hovedformålet med henvendelsen var å få en oversikt over hva som skjer med kjøtt og spekk. Dyrebeskyttelsen har i klagen til nemnda og i ettertid presisert at de ønsker informasjon om hvor mye av kjøttet som går til eksempelvis dagligvare, HoReCa, sykehus/sykehjem, dyrefôr og hvor mye som gis bort og ligger på fryselager. Myklebust Hvalprodukter er orientert om dette og har delvis svart på spørsmålene etter at saken ble klaget inn for klagenemnda. Når virksomheten ikke har gitt informasjon om til hvilke bransjer kjøtt/spekk selges og andel som går til hver enkelt bransje, finner nemndas flertall (*Oftedal, Nyrud, Vestrum og Esmark*) at det ikke er gitt fyllestgjørende svar på spørsmålet. Dette er miljøinformasjon som virksomheten plikter å utlevere etter miljøinformasjonsloven § 16.

Nemndas mindretall (*Pihlstrøm, Holth og Nordli*) mener informasjonsplikten er oppfylt med svaret på spørsmål 3.

Virksomheten har opplyst at "rest råstoffet" går til dyremat og noe til å produsere helseprodukter som hvalolje, protein og balenin. Virksomheten har videre opplyst at deler brukes til råfor og frysetørket hundemat. Klager har ikke uttalt at spørsmål 4 og 5 ikke er tilstrekkelig besvart med dette og nemnda legger til grunn at virksomheten med dette har besvart disse spørsmålene fyllestgjørende.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

Myklebust Hvalprodukter AS plikter innen 30 dager å gi Dyrebeskyttelsen Norge opplysninger som nærmere beskrevet om:

- 1. Hvor mye kjøtt/spekk ble prosessert og solgt fra virksomheten i årene 2013-2018?**
- 2. Hvor mye har ligget på fryselager disse årene? Har virksomheten et fryselager, og hvor mye ligger i så fall på lageret nå?**
- 3. Hvilke bransjer kjøttet/spekket selges til og andel som går til hver enkelt bransje.**

Vedtaket er avsagt etter møte i Klagenemnda 22.04.2020 og senere utveksling av tekst til vedtak på e-post. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten.

Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett.

Tvist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål.

Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

Oslo, 28.04.2020

Arne Oftedal
leder

Ina Lindahl Nyrud
Andreas Pihlstrøm
Trude H. Nordli

Elin Vestrum
Yngve Holth
Maren Esmark